

bracht wordt ten laste van het vierendeel waarin die lagen. Dit stuk, ook merkwaardig als voorbeeld van decentralisatie, van splitsing der gemeentelijke autonomie, waarmede wat de fabricage betreft eerst gebroken werd in het begin der 16e eeuw¹⁾, is voor ons doel niet minder belangrijk en een iets nadere beschouwing wel waard²⁾.

Voorop zij dan gesteld dat de overeenkomst van 1373 toestanden regelt welke reeds bestonden, maar òòk dat er toevoegingen in voorkomen uit later tijd; zoo stammen uit omstreeks 1417 de bepalingen dat het Westvierendeel zou onderhouden de brug over de „vaert” (Delftschevaart) tegenover de Bagijnestraat zoomede de brug achter de kerk, en het vierendeel van de Nieupoirt de heul „tenden de Nieupoirt” bij Willem Spijker’s huis en de brug in Gijsbrecht Bokelsteeg (Broedersteeg).

De verdeeling in vierendeelen richt zich hier *niet* naar de windstreken of naar de poorten maar in hoofdtrekken naar de waterlopen die, evenals de meeste straten binnendijs, naar de rivier gaan.

Het Oostvierendeel ligt ten oosten van de Botersloot; dat van den Middeldam, althans wat het noordelijk deel betreft, tusschen de Botersloot en de Binnenrotte; dat van de Nieupoirt tusschen deze en de Wetering, het Westvierendeel ten westen van de Wetering. Dat deze en niet de Delftsche of Spoeyevaart de grens vormde, kàn er op duiden dat de verdeeling dagteekent van voor het graven van deze laatste;

Op deze overeenkomst – Van Mieris zegt ordonnantie – volgt bij Lois en Van Mieris een aanvulling handelende over het maken van alle vleugels en wangen der bruggen door de Vierendeelen buiten kosten van de stad, gedagteekend 9 Juni van ’t jaar „ses ende tsestigh”. Van Mieris teekent daarbij aan: ’t schijnt te moeten zijn 1376, Van Reyn (I Blz. 54) en Kortebrant (M. S.) schijnen ook het jaartal te hebben opgevat als 1366, maar Scheffer en Obreen namen de aanvulling niet over en in de Beschrijvinge van de Beginselen enz. (Br. II blz. 184) wordt gesproken van 9 Juni 1466, wat mij juist voorkomt.

1) Bij Res. van 29 April 1507 wordt het onderhoud van alle straten enz. overgenomen door de stad, die de kosten op de betrokkenen verhaalt.

2) Scheffer en Obreen hadden zich voorgenomen dit te doen (Rotterd. Historiebladen I blz. 162) doch het is mij niet gebleken dat zij daaraan uitvoering gaven.